

Er komen vreemde logeergasten

H. Janse

Er komen vreemde logeergasten

Er komen vreemde logeergasten

door

L. Janse

1979

UITGEVERIJ VAN DEN BERG

ANTHONY FOKKERWEG 49 ROTTERDAM

Vreemd bezoek.

-Daar komen ze aan jô, ginds in de bocht van de weg. Dat moeten we in het dorp gaan vertellen.

Vijf, zes schooljongens uit de hoogste klas hebben ze het allereerst zien aankomen. Ja, ja, Hein, de oude postbode heeft er niet om gelogen toen hij zei dat er zigeuners in aantocht waren, zigeuners die vast en zeker hier wel een staanplaats zochten voor hun woonwagens.

Geen wonder dat je dan toch wel een beetje nieuwsgierig wordt en er graag meer van wil weten.

En zo was het gebeurd dat deze knapen niet regelrecht naar school waren gefietst maar juist de andere kant waren opgereden. En toen ze Jaap Jan van Essen waren tegengekomen, hadden ze hem ook maar meegenomen. En ze hadden erbij verteld dat hij helemaal niet bang hoefde te wezen, want die lui deden je niets.

Maar Jaap Jan was toch wel een beetje bang geweest hoor, want hij bleef helemaal achteraan fietsen.

Zigeunerswagens in het dorp!

Een hele lange rij van die woonwagens, dat was nog nooit eerder gebeurd. Maar nu zou het vast gaan gebeuren, nu zouden ze vast en zeker straks niet meer verder rijden. Ze hadden het immers op zoveel andere plaatsen ook al geprobeerd, maar overall was het nog mislukt. Gisteravond had vader nog een heel stuk erover uit de krant voorgelezen en moeder had

lachend gezegd: laten zulke logeergasten mijn deur maar voorbijgaan, je hebt meestal veel narigheid van ze.

En nu, nu kwamen ze naar het dorp waar Jaap Jan schoolging. Geen wonder dat ook hij zich vlug uit de voeten maakte en met de anderen mee fietste in de richting van het dorp.

En overal waar de jongens mensen zagen werd het grote nieuws verteld. Je kon echt wel zien dat de mensen er een beetje van schrokken.

-En nu op het schoolplein blijven, jongens en meisjes. Jullie kunnen straks nog genoeg zien hoor.

Denk er om, niks tegen ze schreeuwen of roepen.

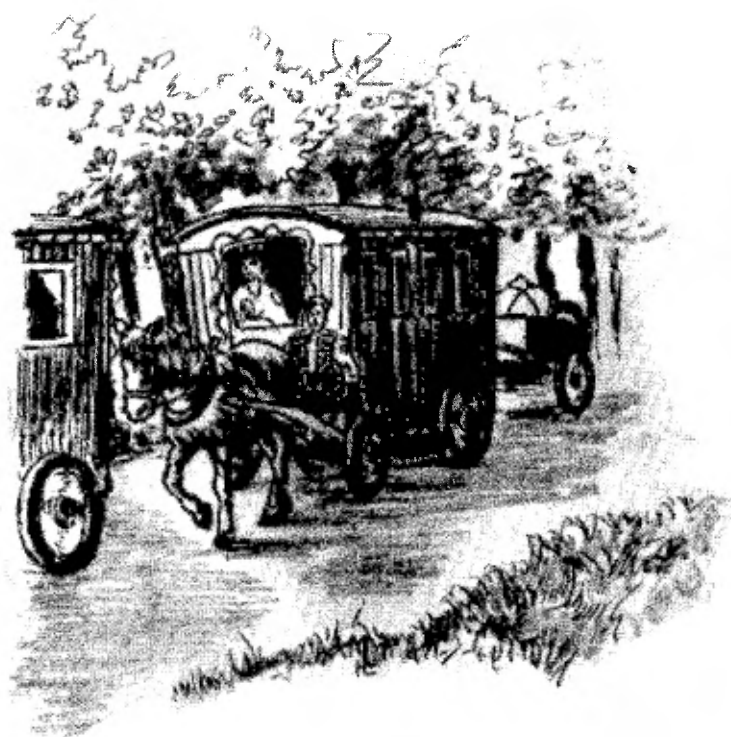
Je gaat maar bij het schoolmuurtje staan dan kunnen jullie alles zien.

Nou, dat had de meester wel goed bekeken, want nog geen vijf minuten later kwam de eerste woonwagen al in zicht. En de tweede kwam er al vlug achteraan. Wat een stoet zeg, hoeveel zouden er wel zijn? Maar de schoolkinderen deden wat de meester zei en ze spraken geen woord.

Jaap Jan had ze al spoedig geteld, het waren er maar liefst vijftien. En wat een raar volk, wat een vreemde kinderen!

-Die hoeven toch maar fijn niet naar school fluis-terde Jet de Boer tegen haar vriendinnetje, die hebben vast een heel jaar door vakantie.

-Net of dát zo prettig is, had Ans van Leeuwen toen gezegd. Zou jij zo dom door het leven willen gaan? En hoor eens meisje, die kinderen gaan af en toe ook naar school hoor. Als ik met de bus naar mijn Oma

ga, kom ik altijd langs een heel groot woonwagenkamp en daar hoort ook een school bij.

-Mij op zo'n school niet gezien, ik zou er hard vandaan lopen. Moet je die kleintjes eens zien die naast hun vader voorin de wagen zitten, ik geloof dat ze nooit gewassen worden.

-Hazen en konijnen wassen zich ook nooit en toch zijn ze altijd schoon, maar deze kinderen zien er nu niet bepaald helder uit.

Toen de laatste wagen de school gepasserd was ging de bel en de woelige druktemakers stonden al heel gauw keurig netjes in de rij.

-Zie je wel, ze stoppen in onze straat.

De dikke slagervrouw holt naar binnen en ze roept heel hard: Man, man, geef nou toch eens gauw de sleutels van de winkel deur, want anders krijgen we zoveel klanten waar ik niet bijster op gesteld ben.

De slager komt ook al eens kijken en dan zegt hij lachend: Moeder zullen we de zaak maar niet sluiten, want dan verkopen we niks aan ze.

-Je zou wel dwaas zijn als je dat deed man, want je weet net zo goed al ik dat ze stelen als raven. Toe, laat het gordijn ook maar zakken dan is het net of we niet thuis zijn.

Wat een drukte ineens in de anders zo stille Dorpsstraat. Elke winkel sluit en zelfs in de huizen gaan de voordeuren op slot, want je kunt nooit weten, zie je.

En dove Janneke durft zelfs niet in haar huisje te blijven. Ze holt naar de buurvrouw en zegt steeds

maar: Wel heb ik van m'n leven, wat moet dat nare volk hier nou toch?

-Ze komen jou halen, Janneke, lacht de buurman, maar heb je de voordeur wel goed op slot?

-Helemaal vergeten, buurman, hier is de sleutel.

Maar als buurman naar het huisje van dove Janneke loopt, schrikt hij zich een hoedje. Want de voordeur staat niet alleen wagenwijd open, maar in de gang lopen een paar zigeunervrouwen met hun kinderen en in de voorkamer zijn er ook al.

Buurman bonkt heel hard op de deur en dan roept hij met een bulderstem: Eruit zeg ik je, eruit, of ik roep de politie en dan bergt die jullie wel op onder de toren. Niemand heeft gezegd dat jullie zomaar vrij hier mochten binnenlopen.

-Maar de deur stond open baas.

-Nogmaals zeg ik jullie, eruit of ik roep de politie. Ha, daar is hij al. Toe Hoekman, zet ze asjebliedt op straat.

Hoekman draait eens even aan zijn snor en dan zegt hij ook heel hard: Dit huis uit, allemaal weer de wagens in en zo gauw mogelijk het dorp uit.

-Hoek- Hoek- Hoekman, hoor eens.

David, de oude man uit het winkeltje waar ze klokken en gouden ringen verkopen, staat te snikken als een kind.

Hoek- Hoekman, nou had ik de winkel niet op slot en mijn vrouw houdt vol dat twee van die zwarte raven een gouden ring van me hebben ingeslikt. Twee buurmannen hebben ze achter in de winkel opgesloten, maar dat moet niet al te lang duren. Als die mannen het aan de weet komen.

-Ik kom er al aan David, zeg dat ze nog even op ze passen.

Maar als de politie er aan komt, zijn de beide vrouwen al weg. Ze hebben zich losgerukt en niemand herkent ze meer, want dat volk lijkt zo heel erg op elkaar.

Maar de vrouw van David houdt vol dat zij het gezien heeft wat ze deden. En twee gouden ringen dat is zo mis niet. De politie belooft dat hij er z'n best voor zal doen om ze weer terug te krijgen. Maar eerst heeft hij wel wat anders te doen. Dat volk moet uit deze straat weg anders komen er nog meer van die nare dingen. Wat jammer dat de burgemeester net met vakantie is en dat hij de enige agent is die nu in het dorp aanwezig is. Gelukkig hebben ze de andere polities al opgebeld en na een kwartier zijn ze met z'n vieren.

Maar waar moeten deze mensen heen?

Zouden ze hier buiten het dorp soms willen gaan vertoeven? Dat is niet te hopen want dan moeten ze toch ook weer zo spoedig mogelijk verdwijnen. Er staan niet voor niemandal bordjes, waarop geschilderd is: Verboden staanplaats voor woonwagen.

Misschien rijden ze uit zichzelf wel verder.

Heel het dorp herademt als de laatste wagen er door rijdt. De winkels gaan weer open, maar bij David wordt de sleutel nog niet omgedraaid.

Kun je denken! Die twee oude mensjes zijn veel te erg geschrokken. Kijk maar, twee gouden ringen zijn weg. Ze liggen niet meer in de etalage.

Wat een brutaal dievenvolk toch!

De nieuwe staanplaats.

Wel heb ik van m'n leven, daar zijn ze al!

Moeder van Essen loopt vlug naar het raam, om te zien welke gasten ze nu toch in het bos krijgen. En dat is geen kleinigheid hoor, vijftien van die woonwagens.

Man, kom ook eens kijken.

-Ik moet wel wat anders gaan doen, vrouw, ik moet ze hun nieuwe staanplaats gaan aanwijzen.

Gelukkig maar dat de polities er ook bij zijn.

-Maar ik blijf hier niet alleen in huis man.

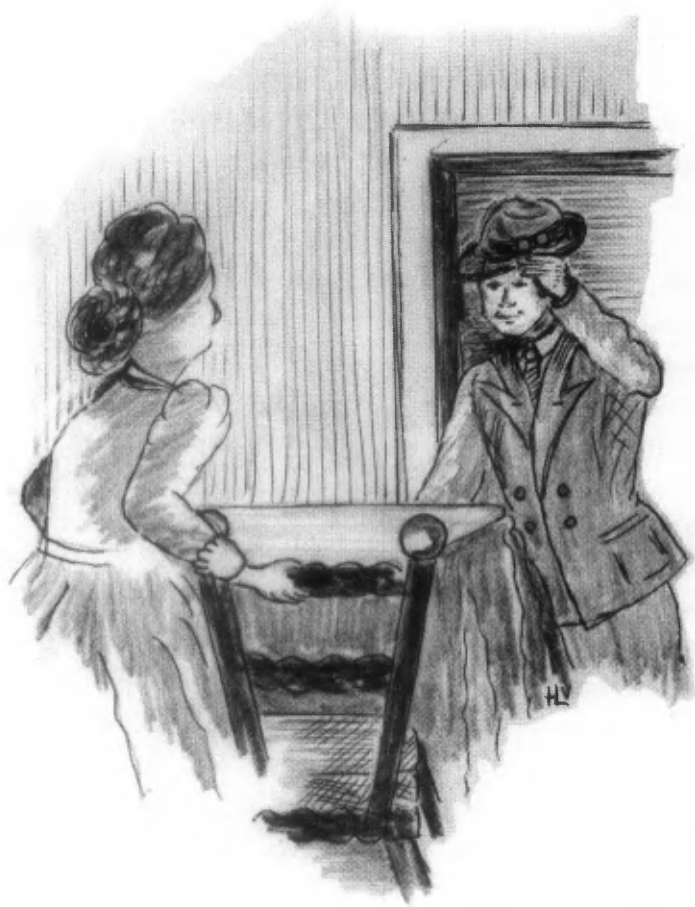
Wie zal zeggen dat ze dat allemaal zijn. Stel je voor dat de een of andere achteraancomer hier voor de deur stopt.

-En toch zul je nu op het huis moeten passen, moeder. Ik verzeker je dat er niet meer dan vijftien van die woonwagens zijn. Kom, mijn laatste hap pudding even naar binnen gewerkt, en dan moeten we vanavond maar twee hoofdstukken uit de Bijbel lezen.

-En we moeten ook nog danken man. Moet ik nou echt hier blijven? Och heden, daar is de burgemeester ook al. Wat moet die hier nou doen? We krijgen zodoende wel deftig bezoek, zeg.

-Goed bekeken vrouw, maar dat hoort er nu eenmaal bij, want wij zijn immers ook lang niet mis. We zijn van hoge komaf hoor. Jouw vader was immers vuurtorenwachter?

-Jij spot er maar mee baas. Toe ga eens gauw naar

buiten, al de wagens staan stil.

Stel je voor dat dat volk hier op ons erf zou komen.

-Wees daar maar niet bang voor, moeder, kijk maar ze blijven allemaal bij hun wagen. Wat zullen die paardjes moe zijn van het trekken van die wagens door het mulle zand. Geen wonder dat ze die dieren even laten rusten.

De burgemeester gaat niet verder mee en vraagt of hij even binnen mag uitrusten.

-Geef ze maar een flinke open plek boswachter, en liefst niet al te dicht bij je huis.

-Komt dik in orde burgemeester, maak u maar geen zorgen hierover.

Als moeder de burgemeester een stoel heeft aangeboden, hoort ze de wonderlijkste verhalen. Twee dagen lang hebben deze lui op verboden grond gestaan en toen vond de burgemeester het welletjes. Hij is zelfs eerder van vakantie terug gekomen.

-En nu gaan ze het bos in, burgemeester? We zijn er wel mooi mee opgescheept.

-Dat wil zeggen, dat wil zeggen, Mevrouw van Essen, ze zullen daar een poosje moeten blijven, tot we een betere plek voor ze gevonden hebben. Maar die schijnt er nu eenmaal niet te zijn. En weet u wat nu het gekke is? Niemand wil ze hebben, wij weten ook echt niet wat we er mee aan moeten. Het spijt ons wel een beetje voor u, maar ik hoop dat ze een heel eind weggebracht worden, dan hebben we er in het dorp des te minder last van.

-En we mogen op alle deuren wel dubbele sloten doen, burgemeester. En ik zal mijn portemonnee

maar onder mijn hoofdkussen stoppen.

-’t Zal heus zo’n vaart niet lopen, Mevrouw.

Het wordt ook wel eens een beetje overdreven.

-Maar van die twee ingeslikte ringen was toch niet overdreven, merkt moeder op.

-Neen, neen, daar hebben ze in het dorp om gebruld van het lachen. Want weet je wat die vrouw van David gedaan heeft? Ze moest en zou die twee gouden ringen terughebben. En wat is dat mensje nog goed bij op haar leeftijd. Nog dezelfde dag kwam ze op het politieburo en toen zei ze dat ze die twee vrouwen nog best zou herkennen als de politie maar eens meeinging. Nou, dat hebben twee dienders toen gedaan. Maar weet je wat dat oude wijfje eerst had gekocht bij een drogist in de stad? U raadt het nooit, Mevrouw van Essen. Ze had een braakmiddel gekocht en dat had ze meegenomen. En toen is ze met die twee agenten de wagens langs gegaan en toen ze bij de tiende wagen kwam riep ze ineens uit: Daar zitten ze, die hebben het gedaan. Het was een moeder met haar dochter. Maar goed dat ze die twee nog dezelfde dag ontdekte, anders was het misschien te laat geweest. En tekeer gaan dat die lui deden! Ze dreigden ermee dat ze eens een heleboel manvolk erbij zouden halen. Maar o, die agent Hoekman is toch zo’n slimmerd. Die zei dat ze alleen even mee moesten naar het dorp.

-En deden ze dat, burgemeester?

-Jawel hoor, ze mochten netjes in de wagen mee rijden en toen hoorden ze wat er aan de hand was. En nu komt het, het is haast niet te geloven, maar toen moesten deze beide zigeunervrouwen elk een

flinke lepel van dat braakspul innemen. Ik hoor het Hoekman nog vertellen. Jongens wat had die een schik in dit geval, want vijf minuten later plonsden er twee gouden ringen in de bakken die ze moesten vasthouden. Nou, toen was het raadsel gauw opgelost en de vrouw van die David schaterde nog het hardst.

-Maar ze had dan toch maar fijn haar dure gouden spullen terug, burgemeester. Want zo'n diefstal moet je in deze tijd maar niet uitvlakken. Ik ga tenminste onze dure dingen ook maar een goed opbergen, ik weet wel een paar plekjes waar ze ze niet zo gauw zullen vinden.

-En ik moet weer terug naar het dorp, zegt de burgemeester. Ik hoop dat het verblijf in het bos maar van korte duur zal zijn. We moeten een plaats voor hen zien te krijgen.

Pas een uur later komt vader terug en moeder kan aan zijn gezicht zien dat hij blij is dat dit karweitje weer achter de rug is.

En

-Best geslaagd vrouwtje, heel best. Ze zitten een heel eind hier vandaan hoor. Als jij dat eind moest kruipen waren je knieën wel door.

En ik zeg maar zo: In het dorp zullen ze er nu totaal geen last van hebben.

-Behalve als ze om brood en andere etensspullen moeten, meent moeder.

-Nou ja, dat zal ook wel eens een keertje moeten, maar dan zijn ze zo weer weg. En ik geloof dat ze daar niet zo heel lang zullen blijven, want ik meende uit de gesprekken op te moeten maken dat ze het daar ook bar stil en afgelegen vonden.

-Waar is het dan?

-Nou, om het eens een beetje uit te leggen, hier de bosweg af en dan twee keer links afslaan. Daar hebben we nog voor een jaar honderden bomen omgehakt en nog geen nieuwe aangeplant.

Dát is hun staanplaats geworden. Er kunnen nog wel vijftien wagens bij.

-Maar deze vijftien zijn al genoeg, man. Ik geloof dat er heel grote gezinnen bij zijn.

-Goed bekeken, en dat krioelt maar door elkaar of het allemaal één pot nat is.

Je zult toch zo door het leven moeten! Maar dit heb ik ook wel gemerkt: Ze hangen als een klit aan elkaar en hebben ook nog wel wat voor elkaar over.

Die middag!

Het is vreselijk druk op het bospad. Jaap Jan brengt een heleboel schoolvriendjes mee. En die blijven heus niet bij hem, maar ze willen allemaal wel eens verder het bos in om te weten wat daar nu toch aan de hand is.

Vader wil niet dat Jaap Jan meegaat en al huilt hij erom, vader en ook moeder houden vol. Als het zaterdag is zal vader hem wel eens meenemen. Het zijn immers maar heel gewone mensen met een vel over de neus! Jaap Jan kan alweer door zijn tranen heen lachen, maar hij vindt het toch wel jammer dat hij thuis moet blijven. Wacht, hij zal Rakker eens wat haver geven, en dat beest moet nodig ook eens een pannetje water hebben.

Kom maar eens hier, lekker dier.

-Bè-bè-bè, zegt Rakker.

Dat betekent: Ik dacht dat je me de laatste dagen helemaal vergeten was. Maar je had ook zoveel andere drukte aan je hoofd nietwaar?

-Mè-mè-mè, we zijn weer de beste vrienden, nietwaar Jaap Jan. Trek je van al die drukte daarginder maar niets aan hoor. Wij zijn vrienden en wij blijven vrienden.

De dieven.

Toon met de harmonica speelt er nog lustig op los. En hard gezongen dat er wordt! Maar de zigeunerkinderen die al lang slapen, schijnen er niks van te merken. Geen wonder ook, want ze hebben zo'n drukke dag achter de rug.

Maar een heleboel kinderen denken er nog niet aan om naar bed te gaan. Ze vinden het maar wat leuk dat die Toon zolang opblijft vanavond. En anders hun vaders en moeders wel, die hebben daar best een paar uurtjes nachtrust voor over. En ze zijn al die narigheid allang weer vergeten. Zo gaat het immers als je tot het zigeunervolk behoort: Hier moeten ze je niet en daar willen ze je niet en je moet al lang al tevreden zijn als ze nog een plekje voor je weten.

Toon pakt nog weer eens even de fles die naast hem staat en neemt een flinke slok.

Hè, hè, smaakt dat even lekker? Dat maakt dat je nog weer eens even hard spelen kunt en dat je goed kunt horen dat er uit die harmonica mooie muziek komt. Een paar meisjes zitten vlak bij hem en af en toe knikkebollen ze.

Maar als Toon weer zo luid begint te spelen worden ze klaar wakker.

-Allo die Jet, allo die Karin, moeten jullie nog niet naar bed? Hou je maar groot hoor, morgen mag je een gat in de dag slapen.

-Vader en moeder zijn nog niet eens thuis, zegt Karin, die zijn nog een eind het bos in gaan lopen.

-Als ze dan maar niet verdwalen, lacht Toon, want het is me hier toch een uitgestrektheid zeg. En als dat gebeurt dan zien jullie ze morgen vast niet.

-Kan me niks schelen als ik mijn vader eens een poosje niet zie, zegt Jet met een boos gezicht.

-Wat zeg je me nou toch meid, ik dacht altijd dat hij zo goed voor jullie was.

-Goed? Goed? 't Mocht wat. Vader leert ons stelen en als moeder het nog niet een beetje tegenhield, zouden we nog veel meer gestolen spullen mee naar huis brengen.

-Daar moeten jullie wel voorzichtig mee zijn, lacht Toon. Want dan maken jullie kennis met de politie en jullie weten nu al wel dat dat niet zo'n pretje is. Maar kom, vergeet al je narigheid maar, ik zal me nog weer eens extra inspannen en jullie moeten ook meezingen hoor. Toe, alles vergeten, ik praat nog wel eens met jullie vader.

Langs het donkere bospad lopen een man en een vrouw.

-Karel, weet je nu echt nog wel de weg terug?

-Laat dat maar aan mij over, Tanja, al was ik half blind dan wist ik de weg naar onze wagens nog wel.

-En wat wil je nu eigenlijk?

-Ik, ik wil morgen eens een extra kippeboutje hebben en laat ik nou vanmiddag hier een huis hebben zien staan waar van die prachtige kippen achter het gaas liepen. Het kan wel haast niet anders of we moeten er hier dichtbij zijn.

-Karel, ik zie licht.

-Zie je wel Tanja, dat ik het bij het rechte eind heb?
Hier moeten ze wonen.

-En nou goed verschuilen, Tanja, want ik hoor ook een fietser aankomen. Hier, onder deze struik is plaats voor ons beiden.

-Er is ook een hond bij, ik hoor hem hijgen. Als dat maar niet verkeerd afloopt.

-Hier Max, bij je baas blijven. Niet van het pad af zeg ik je.

-Die is goed Tanja, die is goed. Dat is dat is vast de boswachter. Nou moet je je niet bewegen hoor. Laat hem rustig passeren dan kunnen wij onze gang gaan. Hier vlakbij moet hij wonen.

Vader van Essen en zijn hond hebben er helemaal geen erg in dat er twee mensen, niet zover van het bospad vandaan, zich goed verstoppt hebben.

Vader zal nog weer eens de ronde gaan doen om te kijken of alles ginds in orde is. 't Is me toch wat met al dat vreemde volk in het bos. Je kunt ze voor geen cent vertrouwen en hoe eerder ze vertrekken, hoe liever het vader is.

-Max, hier blijven bij de baas. Niet het bos in, zeg ik je.

Max, de goeie lobbies doet precies wat de baas hem zegt en ook hij heeft niets gemerkt.

-Tanja, kom nou mee, maar denk er aan, geen leven maken hoor.

-Daar is het huis, man, boven brandt nog een lichtje.

-En anders wel bij dat zijraampje, fluistert Karel.

Maar goed dat we af en toe gemak hebben van de maan.

Voetje voor voetje nadert het tweetal. Kijk, boven gaat het licht al uit maar beneden nog niet. Zou de boswachtersvrouw nog wakker zijn? Zou de boswachter misschien hen toch niet gepasseerd zijn?

Voorzichtig aan maar, je kunt van alles verwachten en deze mensen zijn misschien ook wel een beetje bang voor nachtelijk bezoek. Daarom hebben ze maar het licht aangelaten.

-Tanja, nou moeten we net aan de andere kant van het huis zijn hoor. Daar is dat hok.

-Karel, ik zal precies doen wat je zegt.

-Elk één kip de nek omdraaien.

-Juist, juist en als ze dan alteveel leven maken, stop je hem met de kop in 't zand, dan zal dat wel gauw over zijn.

-Zeg Tanja, nou brandt er geloof ik boven weer een licht, ga jij eens even terug en let goed op.

-Karel, je hebt nog gelijk ook. Zouden

-Even wachten, Tanja, even wachten, misschien is er niets aan de hand. En hoor eens, als het kan neem ik de haan voor mijn rekening hoor.

-Moeder, kom nou naar boven er zijn

Jaap Jan van Essen staat gewoon te trillen op zijn benen. Neen, neen hij heeft zich zoëven niet vergist. Daar sluipen twee mensen door de tuin. Zojuist, toen de maan vanachter de wolken kwam heeft hij het duidelijk gezien. En hij is al twee keer aan moeder

gaan roepen. Ze moet naar boven komen.

-Jongen, je droomt zeker. Toe doe die zaklantaarn nou uit, ze hebben het zo in de gaten hoor. Maar ik geloof er niet al teveel van. Mensen nog eens toe, wat moeten we nou beginnen. O Jaap Jan, je hebt nog gelijk ook!

Kijk maar, er is er al een bij het kippehok.

Maar dat zijn

-Zigeuners moeder, vast en zeker twee mensen uit die wagens. Want ik heb ze duidelijk zoëven allebei gezien.

-Daar Jaap Jan, daar kruipt de tweede. O, lieve tijd nog toe dat wordt me een dure grap. Als we niet oppassen zijn we al die dure hennen kwijt.

En dan ineens

Moeder weet niet waar ze de moed vandaan haalt, maar vlug schuift ze het raam van Jaap Jans kamer een beetje omhoog en met een bulderstem roept ze: Vader, Opa, Ome Klaas kippendieven, help help, laat ze niet ontsnappen.

Maar dát helpt!

Nu blijven die twee geen minuut langer staan! Als bange hazen vluchten ze weg en Karel zegt maar steeds: Tanja, Tanja dat is al een heel slecht begin. Nou oppassen dat we nog niet gepakt worden. Hoor je nog iets?

-Nee man, maar het blijkt wel dat er meer dan ene man in dat huis is. Zouden ze ons niet achterna komen?

-En nou weer goed wegduiken, ginds komt die fietser weer aan. Dat is vast dezelfde van daareven.

-Max, hier blijven, niet van het pad af.

Maar die is goed zeg! Nu passeert de boswachter beiden maar op een paar meter afstand.

Hij noch Max hebben er erg in.

Maar als vader thuis komt

Moeder en Jaap Jan zitten nog bij elkaar in de woonkeuken. Vader begrijpt er in het eerst niks van maar als moeder het hele verhaal verteld heeft zegt vader lachend: Vrouw, jij bent een heldin geweest, dat mag ik gerust zeggen. Ik had zoiets nog niet dadelijk bedacht, maar óf dat hielp.

-Man, ik wist niet waar ik de moed vandaan heb gehaald, maar ineens wist ik wat ik doen moest. En we zijn er nog goed afgekomen, dat zeg ik je. En die Jaap Jan is een goede waakhond, dat kan ik wel vertellen.

-Ik kon maar niet in slaap komen, zegt Jaap Jan en toen ik naar buiten keek, zag ik wat in de tuin.

-Je deed wel dom met die zaklantaarn jongen. Maar zolang die lui ginds in het bos zijn, ga ik 's nachts niet meer op pad. Max kan hier niet gemist worden.

Karel gaat vreselijk tekeer als hij bij zijn thuiskomst bemerkt dat zijn twee dochtertjes nog niet naar bed zijn. Maar Toon met de harmonica doet wel een goed woordje voor ze en als vader en moeder allebei een flinke slok uit de drankfles mogen drinken is vader z'n woede al gauw weer vergeten.

-Toch wel sneu dat ze die nachtelijke tocht voor niemandal hebben gemaakt, want een mals kippetje zou morgen best gesmaakt hebben.

Onrust in de nacht.

Eindelijk, eindelijk

De vrouw van Toon met de harmonica hoort haar man op het trapje aankomen en als hij in de deur van de woonwagen staat zegt ze op een ietwat brommerige toon: Zo dronkenlap, vind je het nu welletjes? Of of..... kom je nog een nieuwe fles halen om met je vrienden vrolijk te zijn? Ik zou zo zeggen: 't Is half drie en dan mag je ook wel eens aan slapen gaan denken.

-Ik-ke, ikke ben nog zo helder als een hoentje, waar bemoei je je eigenlijk mee? Laat dat maar aan mij over. Ik ben oud en wijs genoeg om te zeggen wanneer ik in bed kom.

-Toon, je bent oud en grijs, maar je bent echt nog niet wijs. Wat heb je je vanavond weer aangesteld. Praatjes bij de vleet en je stinkt naar de drank.

-'k Heb het allang gezien, schat, ik slaap vannacht wel buiten hoor. Ajuus, de groeten aan allen die me mogen. Tra-la-la, falderalderiere, ik ga nog een poosje zwiere.

Met een ruk smijt Toon de deur dicht en het is maar goed dat zijn vrouw nu niet merkt wat er gebeurt. Toon is van het trapje gevallen en hij ligt nu in het zachte mos. Maar zijn enkel doet vreselijk pijn en als hij weer probeert om op te staan, lukt dat niet al te best. Toon ziet allemaal sterretjes en hij heeft ook een flinke bult op zijn voorhoofd.

Teruggaan.?

Geen denken aan! Toon weet heus nog wel betere plekjes dan in die wagen. Hij zal wel ergens in het bos een greppel opzoeken.

Bartus, kom jij eens hier. Hij pakt de magere hit aan zijn toom stevig vast en rukt het arme dier het dekkleed van zijn rug. Dat heeft Toon nodig voor de komende nacht en die hit kan het best missen.

Plof! daar ligt Toon weer. Maar nu komt hij niet zo zacht terecht. Hij is met zijn hoofd op een wagenwiel gevallen. Als hij weer opkrabbelt merkt hij dat zijn neus aardig bloedt. Maar hij moet verder en met het vieze dekkleed veegt hij telkens zijn neus af.

En ineens doet hij net of hij de vrolijkste man van de hele wereld is. Hij begint zomaar te zingen en het klinkt heel luid in de stille nacht. Maar Toon is echt niet zo vrolijk.

Toon is dronken, stomdronken en daarom doet hij zo vreemd.

-Drankneus, hou je mond, zo kunnen wij geen oog dicht doen. Heb je je vandaag al niet genoeg laten horen?

Er is een woonwagendeur opengegaan en de man die in de deuropening staat, scheldt vreselijk op deze late liedjeszanger.

-Je zei? gaat Toon verder.

-Dat je een echte drankneus bent en dat je wel een ton jenever opkunt.

-Eén ton jenever? Ha, ha, ha. Da's voor Toon niks, die stop ik in mijn holle kies. Maar pas op mannetje wat je zegt, want al is Toon dan al zeventig jaar, Toon heeft handen aan z'n lijf, dat zeg ik je.

-Stel je voor dat je geen handen aan je lijf had, wandelende jeneverton, dat zou wat wezen. Maar ik heb er ook twee, zullen we eens zien wie de sterkste is?

-Mij niet gezien, mannetje, mij niet gezien.

Daar begin ik zo laat niet aan. Maar ik ken je wel en ik lust je wel, dat zeg ik je.

-Mij kennen? Mij kennen? Nou kom eens op?

Zeg eens wie hier voor je staat.

-Janus, Janus kom nou naar binnen. Ga nou geen ruzie maken met die dronken vent.

-Aha nou komt madam er ook nog aan te pas. Nou die ken ik ook.

Zal ik eens zeggen wie jullie zijn?

-Nou, kom op dan.

-Jullie zijn allebei dieven, jullie stelen allebei als raven en jullie hebt de laatste twee jaar meer in de gevangenis als erbuiten vertoefd.

-Dat zul je weten dat je dát gezegd hebt. Daar trek ik nog eens even mijn kleren voor aan.

Wil je soms

-Janus, schei nou uit. Die vent weet niet wat hij zegt. Wij in de gevangenis? Wij meer in de gevangenis als er buiten? 't Mocht wat! Maar jij hoort erin, mannetje. En Janus kom nou maar binnen en laat het mes ook maar binnen.

De vrouw van Janus pakt haar man stevig beet en trekt hen naar binnen. De deur knarst dicht en de beide woonwagengewoners zijn weldra in diepe rust. Toon loopt verder en als hij weer komt op een plaats waar bomen staan meent hij dat hij daar best een dutje kan doen. Maar dat valt nog bar tegen want het is buiten fris. En hij kan zich ook niet al te best in dat

dekkleed rollen. Al zijn botten doen pijn en in zijn hoofd klopt en bonkt alles.

En toch is Toon in slaap gevallen. Toch lukt het hem eindelijk om in dromenland te verzeilen. En in zijn droom beleeft hij de vreemdste avonturen. Alles van de afgelopen dag komt weer boven en af en toe geeft hij de vreemdste gillen.

Knor, knor.

Zo vriend, wat is me dat hier? Hebben we er een nieuwe bosbewoner bijgekregen? Moet ik de eikels en kastanjes met jou delen?

Knor, knor.

Kazan, het grote wilde zwijn heeft de slaper ook ontdekt. Geen wonder als je af en toe van die gillen hoort.

Kazan loopt eens om Toon heen, snuffelt eens aan zijn schoenen en loopt dan weer het bos in. Toon heeft van dit alles niets gemerkt.

Maar de volgende morgen

Toon wordt pas tegen tien wakker. Waar is hij toch? Ineens herinnert hij zich weer alles. Wat een nacht, wat een nacht. En kijk nou toch eens! Daar staan in het zand de afdrukken van varkenspoten. Zouden die wilde zwijnen hier vannacht zo dicht bij hem zijn geweest?

Haastig staat hij op. Wacht, even kijken of ze soms nog in de buurt zijn.

Maar er is niets maar dan ook niets meer van wilde zwijnen te zien.

En zo is Toon weer bij zijn vrouw gekomen.

-Ha die Toon! Wat zeg je, in de oorlog geweest? Builen en schrammen opgelopen? Wie was je vijand?

-Jij, jij, jij, want je gunde me geen plekje in de wagen.

-Maak dat een ander wijs Toon. Maar kom, nou geen ruzie hoor. Hier een homp brood en een kroes karnemelk. Dat zal beter smaken als dat spul uit de fles.

Eet smakelijk.

Een duur grapje.

Jan de Turk is wel de meest vreemde woonwagenebewoner. De verhalen die van hem verteld worden lijken soms wel ongelooflijk te wezen, maar toch moeten ze echt gebeurd zijn.

En zijn vrouw is ook een goede bekende van de politie en ze helpt haar man in alles.

Maar goed dat er in hun woonwagen geen kinderen zijn, want er zou al heel weinig van terecht komen.

Jan de Turk en Toon met de harmonica zijn altijd de allerbeste vrienden. Hun wagens staan meestal heel dicht bij elkaar en dat geeft voor beiden heel veel gezelligheid.

Maar toch, de laatste tijd kan Jan de Turk zo mopperen en tekeer gaan! Er deugt maar weinig meer en alles gaat verkeerd. Dat komt zie je omdat Jan de laatste tijd telkens en telkens een beetje ziek is. Dan hier pijn en dan daar pijn, en dat is heel, heel lastig.

Want Jan houdt er niet van om hele dagen op een strozak in zijn wagen te liggen. Jan moet kunnen zwerven overal heen waar hij wil. Hij moet vrij man zijn en desnoods een paar dagen kunnen wegblijven. Maar dat gaat de laatste maanden helemaal niet meer.

-En mijn wagen, Toon, dat wordt echt een krakding hoor. Moet je die wielen maar eens goed bekijken. Ik word echt nog een gevaar op de weg. Op de planken

zit geen aasje verf meer, ik moet nodig eens een paar potten verf hebben, dan kan de vrouw dat hele spul een goeie beurt geven.

-Als je mij er maar buiten houdt, Jan, want je Griet heeft wel wat anders te doen dan dit bakbeest van een woonwagen op te knappen. Ik moet nodig de boer weer eens op om te kijken of ik van mijn spullen daar nog wat kwijt kan.

-Hier zijn anders niet veel boeren, merkt Toon op. Ze weten ook wel waar ze ons moesten brengen. 't Is me hier toch een eenzame boel.

-Net goed voor jou, Toon, lacht Jan de Turk. Ik zeg maar zo, jij moet op je oude dag een rustig leven gaan leiden. Dat is voor jullie beiden allebei goed.

De vrouw van Toon moet erom lachen en ze zegt alleen maar: Goed bekeken, buurman, goed bekeken, we moesten hier eigenlijk altijd kunnen wonen.

-Maar ik snak naar de dag waarop we hier vandaan kunnen, vrouw. En wat die oude woonwagen van Jan betreft, daar weet ik wel wat op.

-En dat is, buurman?

-Dat je zo vlug mogelijk een nieuwe ziet te krijgen. Ha, ha, ha, als ik jou was geweest had ik allang een splinternieuwe gehad.

-Net of het geld mij op de rug groeit, moppert Jan de Turk. Hoeveel briefjes van duizend zou ik dan niet moeten neerleggen?

-Je hoeft geen cent te betalen, als je dat maar weet.

De vrouw van Jan de Turk kijkt Toon met grote ogen aan en ze zegt: Dat moet jij ons dan maar eens vertellen hoe dat moet.

Kom, laten we maar naar binnen gaan, niemand hoeft het te weten.

Als ze alle vier bij Toon binnenzitten zegt deze: Vrouw, nou eerst een flinke borrel en dan zal ik het jullie wel eens vertellen hoor!

Trouwens vriend Jan zal toch ook wel weten dat er voor elke woonwagen die stuk gaat een nieuwe gegeven wordt? Jongens nog eens toe, onze Koningin is zo rijk, die deelt ze net zo gemakkelijk uit als mijn Griet de borrels.

Je hoeft maar een kík te geven en de mooiste wagens worden kado gedaan. Nee hoor, wat dat betreft geen zorgen.

-Maar dan moet het al heel en heel erg zijn Toon. Of je moet er een ongeluk mee gehad hebben, net als vorige maand een van mijn kennissen. Die reed met zijn wagen van de dijk. Nou dat hele geval ligt in duigen, maar de inzittenden kwamen met de schrik vrij.

Zoiets moet je dan toch maar overkomen. Maar een mooie wagen dat ze teruggekregen hebben!

Je zou het er haast voor over hebben. Als ik naar de mijne kijk gaat er aan zo'n ding niet bar veel verloren.

-Jan hoor eens. Hier zijn geen dijken, maar toch weet ik er wel wat op hoor. Je moet denken, ik ben al een beetje ouder dan jullie en dan wordt een mens soms heel gewiekst en slim. Als ik in jullie geval verkeerde wist ik het wel. Ik liet mijn wagen van gindse zandheuvel afrijden en klaar is Kees.

Je zult eens zien dat er geen spaan van heel blijft.

De vrouw van Jan de Turk zit met open mond te luisteren en Toon gaat verder.

-Kijk, nou doe je morgenochtend net of je eerder ver-
trekt. Wij gaan wel met je mee. We vertellen ijskoud
dat we het hier helemaal niet naar onze zin hebben
en dat de anderen ons voorbeeld wel gauw zullen
volgen. Nou, dan loopt de weg over die zandheuvel
en als we daar zijn, weet ik er wel raad op. We halen
jouw hitten voor de wagen vandaan en dat hele geval
duwen we naar beneden. Natuurlijk opletten dat
geen mens in de gaten heeft wat we doen, maar als
we vroeg weggaan ligt toch alles nog te maffen en
kraait er geen haan naar wat wij nu toch eigenlijk
deden.

Jan de Turk wrijft zich in de handen van pret en hij
zegt maar steeds: Nee maar, die is goed zeg. Dat is
lang nog niet zo slecht bekeken. Jij wordt hoe langer
hoe wijzer Toon en op je ouwe dag heb je maar wat
een prachtig plan.

Ik geloof ook niet dat mijn wagen het overleeft als hij
naar beneden rijdt want ik ken die vrij steile helling
daarginder wel. Ik vraag me zelfs af of twee hitten
onze wagens er tegen op kunnen trekken.

-Het is niet voor niemandal een weg, Jan. Er zullen
wel eens vaker woonwagens helling op helling af
hebben gereden. Maar ga je met mijn plan akkoord?

-Nou en of, beste jongen.

-Maar mijn mooie spullen dan?

De vrouw van Jan de Turk zegt het op zo'n mede-
lijdende toon dat haar buurvrouw in de lach schiet
en ook daar wel raad op weet.

-Nou, mijn man vertelde toch dat jullie een nieuwe

wagen krijgen en de spullen die kapot zijn worden ook vergoed hoor, dat weet ik zeker. En ik zal je eens wat zeggen: De dingen waar je aan gehecht bent stop je maar in onze wagen, de rest laat je in eigen wagen achter.

-Jullie weten nou op alles raad, grapt Jan.

Dat is echt niet slecht bekeken.

En de volgende morgen

Het hele zigeunerkamp is nog in diepe rust als de twee wagens vertrekken. De hitten staan gewoonweg te trappelen van ongeduld, net of ze hier ook graag vandaan willen.

Maar het is wel zwaar trekken door het mulle zand. Gelukkig dat er ook een paar ietwat verharde stukken zijn, dat verlicht de zaak wel.

Toon zingt alweer het hoogste lied en als ze boven op het heuveltje zijn stopt hij.

-En nou uitkijken jongens of er geen dienende dienders in de buurt zijn want dan zouden we er lelijk bij kunnen zijn.

-Die slapen nog allemaal, lacht Jan de Turk.

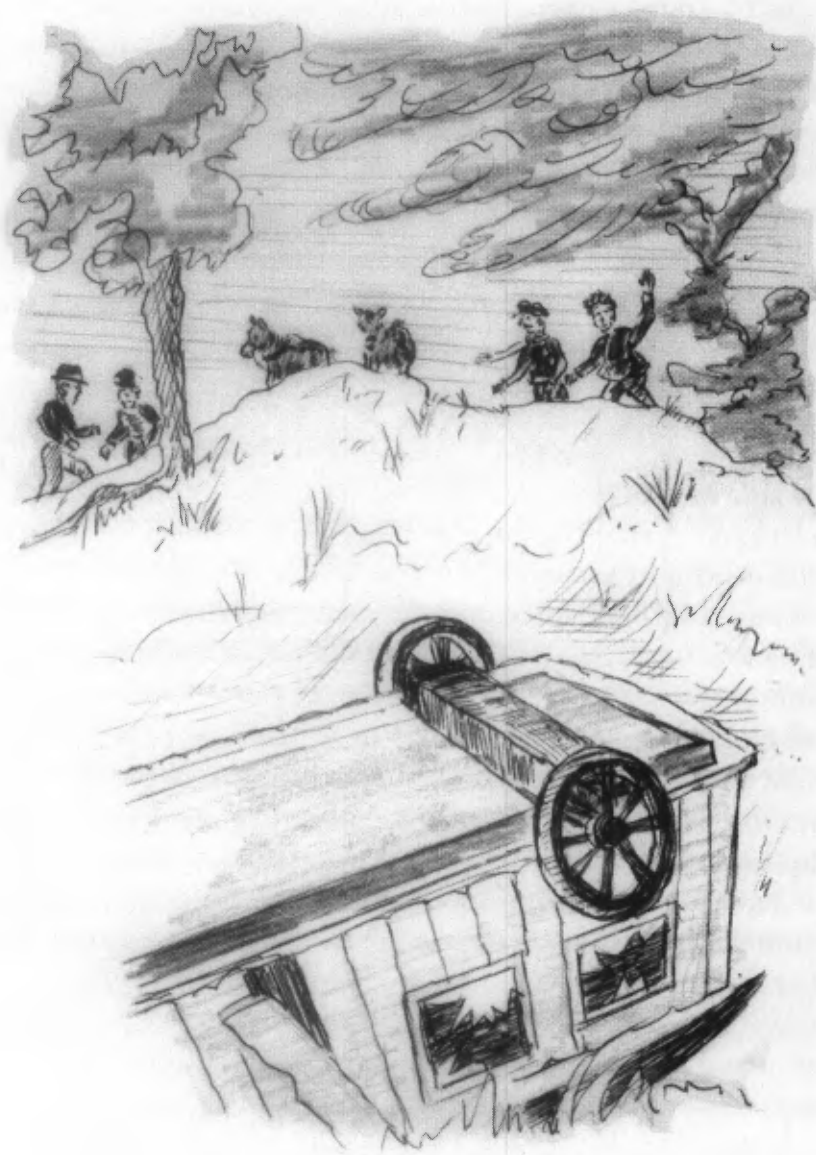
Zal ik mijn hitten losmaken?

-Net wat je zegt en dan met z'n vieren het geval een flinke duw geven.

Nu dat is gauw voor elkaar, want nog geen twee minuten later duwen vier mensen het hele geval naar beneden.

En dan

De wagen begint hoe langer hoe harder te rijden en ineens slaat het hele geval over de kop. Je hoort een vreselijk gekraak en de stukken hout vliegen in het

rond. De wielen liggen nu boven, niemand heeft gezien wat die vier daar hebben uitgevoerd.

-Daar smaakt in de vroege morgen een stevige borrel op, lacht Toon met de harmonica. Vrouw, haal nog eens even de fles voor de dag. Nee maar die is goed, dat ding zal nooit meer op de weg komen. En nou terug jongens en nou naar de politie om alles te vertellen.

-En dat is Toon?

-Nou, dat de wagen in te grote vaart naar beneden is gereden, dat de hitten zich hebben losgerukt en dat jullie er heelhuids zijn uitgekomen. Dat vertel je die lui met een stalen gezicht en dan zul je eens zien dat ze het nog geloven ook. Kom, laten we nou maar terug gaan, in het kamp willen ze ook wel eens een nieuwtje horen.

Het wordt me in de vroege morgen een hele drukte. Er komen er heel wat kijken en sommigen geloven dat verhaal niet al te best. Maar je kunt het onmogelijk tegenspreken, want niemand is er immers bij geweest.

En als er twee polities in een jeep komen kijken vertelt Jan de Turk het hele verhaal in geuren en kleuren. Toon en zijn vrouw verzekeren allebei dat het echt zó gegaan is.

En wie zal het dan tegenspreken?

Vertrek.

-Daar komen ze aan moeder, mag ik bij het hek gaan staan?

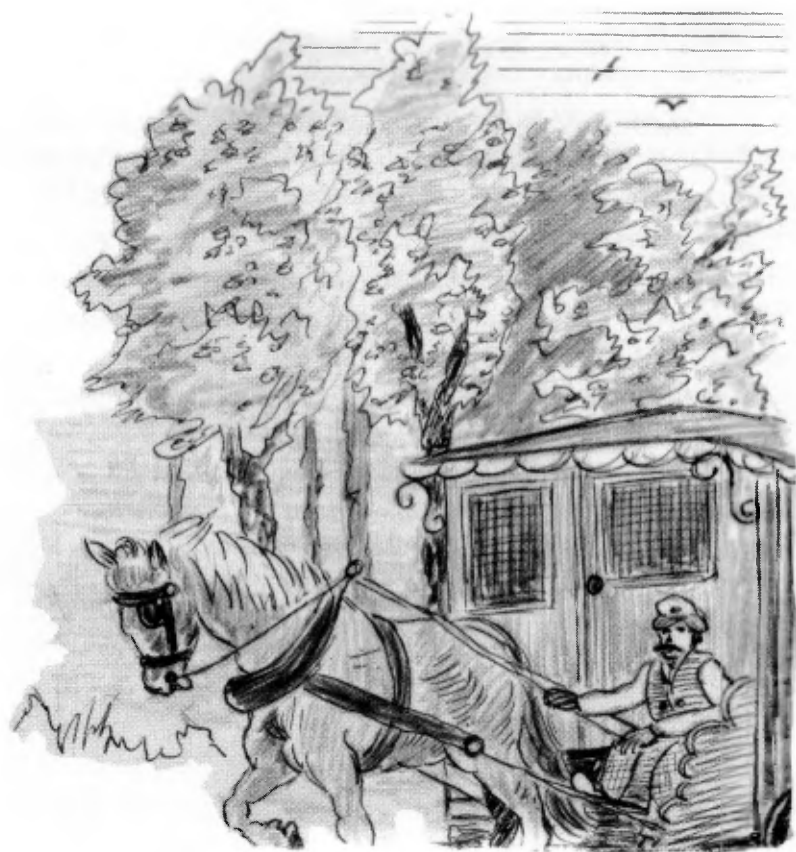
-Jaap Jan, ik zeg het je nogmaals, je blijft bij me in de keuken. Als ze je meenemen!

-Dan moeten ze hem ook nog de kost geven, lacht vader, en ze weten wel dat onze jongen bar veel eet. Maar kom, laten we maar in de tuin gaan werken, dan kunnen we ook alles zien.

Jaap Jan van Essen heeft zich niet vergist, want de eerste woonwagen is al vlakbij. En in de verte komen er nog veel meer aan.

Vader en moeder zijn maar wat blij dat het zover is. Vader wist het gisteravond al en toen hij het aan moeder vertelde had deze gezegd: Wat een schone opruiming en dat na vijf dagen.

Maar het waren nog vijf dagen teveel, want je hebt er maar niets dan last van. Hoeveel van die vrouwen niet aan de deur geweest waren kon moeder al niet meer onthouden, maar het waren er heel wat. En de verhalen die ze wisten te vertellen waren wel heel triest. Ze hadden het allemaal heel slecht getroffen en in het ene huisgezin was het nog droeviger gesteld dan in het andere. Er was zelfs een zo'n vrouw die wist te vertellen dat haar man al een jaar lang met een gebroken ruggegraat op bed lag. Toen had moeder ijskoud gezegd: Dat lieg je, dat bestaat niet.

En nu gingen ze weg.

Drie wagens waren al gepasseerd, en de vierde, dat was me een vrolijke boel! Twee hitten voor de wagen en twee ernaast. En Toon met de harmonica scheen de blijdste dag van zijn leven te hebben.

De laatste.

Moeder zegt het met een zucht van verlichting als ze geen nieuwe meer op het bospad ziet aankomen. Jongens nog eens toe, dat kan een rustige zondag worden, want volgens vader trekken ze aardig ver weg. Rakker maakt de allerdolste sprongen net of hij zeggen wil: Is me dat even fijn dat ze van hier gaan.

-Jij krijgt een extra portie haver hoor, lacht vader. Een wonder dat ze jou nog niet wilden meenemen, die gemene kippendieven.

Jaap Jan moet nog aan die nare nacht terugdenken. Maar gelukkig, dat is nu allemaal voorbij.

Moeder heeft de koffie al ingeschonken en de plak koek is extra dik.

-Waren dat nou heidens, Pappa?

-Wat zeg je nou toch, Jaap Jan?

Nou op school vertelden de jongens van de hoogste klas dat zigeuners heidens zijn.

-Je bedoelt zeker heidenen, merkt moeder op. Nou, zeg dat maar niet zo hoor. En laten die jongens hun mond daar maar over houden. Ze praten over dingen die ze echt niet weten. Laten ze maar eens naar zichzelf kijken. Ik hoor tenminste dat er de laatste tijd nogal gevloekt wordt op school. Zijn het bij jullie soms heidens geworden?

-Je zou het bij tijden wel zeggen, merkt vader op. We

gaan er niet op vooruit, beste mensen. En we zijn voor God allemaal gelijk hoor. Dan maakt het geen verschil uit of je een net mens bent of een zigeuner. Dan kun je daar echt niet boven gaan staan. En dat doen we toch zo graag. Moeder, schenk nog maar een pittig bakje in en dan ga ik weer aan het werk. Ik moet ook nog gaan zien hoe ze de boel ginder hebben achtergelaten. Het moet nodig weer eens helemaal beplant worden. Er is in de toekomst voor een boswachter nog werk genoeg.

INHOUD

Vreemd bezoek	7
De nieuwe staanplaats	13
De dieven	20
Onrust in de nacht	27
Een duur grapje	33
Vertrek	40